

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter matrimonio sponsalia dirimantur. Pun. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

matrimonio contracto, neque cum altero contrahendi. Nec mirum esse debet, quod votum continentiae ex vna parte in-
 titulum sit, & ex alia validam, quia respicit obiecta diuisibi-
 lia, vt decidit textus in *cap. placet de conuersione coniugat.* ibi:
 licet votum eius vsquequaque non tenuerit, eatenus tamen
 obligatorium fuit, quatenus te porit obligare. Ratio est, quia
 ea conditio, nisi uoluerit celibem vitam degere, non subin-
 telligitur in contractu sponsalium ex natura rei, alias subin-
 telligeretur in qualibet promissione homini facta excepta
 conditio de meliori bono, quod est absurdum. Neque etiam
 subintelligitur ex iure positiuo, cum solum religiosus sta-
 tus inueniatur exceptus ob eius singularem perfectionem,
 quae exceptio ad alios casus extendenda non est, cum cedat
 extensio in praedictum iuris parti acquisiti. Neque denique
 ex mutuo contrahentium consensu praedicta conditio praes-
 sumi potest subintelligi, cum nihil minus contrahentes
 intendant, quam ius seruandae castitatis sibi reseruare. Prae-
 terea sponsus renuens sponsalia implere compellitur ad iu-
 dicem, tamen si affirmet se castitatis voto obtinuisse, nisi re-
 ligionem ingrediatur, vt docent Paludan in *4. dist. 27. quest. 1.*
cap. 5. Syluest. verbo, sponsalia quest. 7. Azor. 1. part. lib. 11.
cap. 11. quest. 10. vel saltem vt placet Soto, lib. 7. quest. 1.
art. 3. Henrici lib. 11. cap. 14. num. 4. Ordinem sacrum assumat.
 Ergo signum est votum castitatis non iudicari sufficiens ad
 dissoluenda integra sponsalia.

7. Neque argumenta oppositae sententiae vrgent. Primum
 ex *cap. veniens* potius nostram sententiam firmat, vt ex pro-
 batione conclusionis colligi potest. Ad secundum ex *cap. si
 penitus*, dico promissum non infringere qui in melius com-
 munitate ex voluntate creditoris, vt contingit in votis, & obli-
 gationibus soli Deo factis, sed in illis, quae in hominum fau-
 orem sunt, quibus non semper meliora placent. Ad tertium ne-
 go subintelligi exceptum continentiae statum, neque ex mu-
 tuo contrahentium consensu. Ad quartum dico maiorem esse
 veram, quando vtrumque vinculum validum est: at votum
 continentiae subsequens sponsalia inualidum est, qua parte
 sponsalibus praedicitur.

8. Superest dicendum, an qui ante, vel post sponsalia, aut
 matrimonium ratum obstrictus est castitatis voto teneatur
 religionem ingredi, vel saltem Ordinem sacrum assumere?
 Placet Paludan in *4. dist. 27. quest. 1. artic. 3. casu 5. numero 23.*
 Syluest. *verb. sponsalia. quest. 7. Nauari. cap. 12. n. 25. Cor-
 dub. sum. quest. 136. part. 4. Ludouic. Lopez. 2. part. instruct.*
cap. 38. Vega lib. 6. sum. casu 41. part. 4. teneat eo quod alia
 via non potest perfecte votum implere.

9. Sed longe verius est neque ad religionem, neque ad
 ordinem obligari, quia non tenetur medio ita arduo, & dif-
 ficili vt ad voti obseruationem, sicuti ex communi sententia
 docent Sanchez *dist. 46. num. 13. Gutier. de matr. cap. 26. num.*
110. spe. Coninch. disput. 23. dub. 3. num. 27. Laym. lib. 5. sum.
*num. 10. cap. 2. num. 9. Lessius lib. 2. cap. 41. num. 52. &
 alij. Et videtur manifeste colligi ex Extraneis. Antiquae de
 Voto, vbi qui matrimonio contracto sacrum Ordinem susce-
 pit cogitur consummare, nisi religionem ingredi vellet. Non
 igitur ob perfectam voti obseruationem tenetur religionem
 ingredi.*

10. Ex his inferitur adstrictum voto castitatis post spon-
 salia obligatum esse sponsalia implere, nisi pars altera obli-
 gationem remittat. Matrimonio vero contracto reddere de-
 bitum debet, tamen si perire non possit; expedit autem ab
 Episcopo, aut alijs privilegium habentibus dispensationem
 pro debiti petitione obtinere, quae facile concedi debet ob
 incontinentiae periculum, vt bene Coninch. Layman. & alij
 notantur.

PUNCTVM XXI.

Qualiter matrimonio sponsalia dirimantur?

1. Ex parte illius qui matrimonium non contraxit dissoluuntur sponsalia.
2. Ex parte contrahentis matrimonium suspenditur sponsalium obligatio.
3. Dissoluto eo matrimonio negant plures teneri cum prima contrahere, ipsa volente.
4. Verius est oppositum.
5. Satisfit fundamentis contrariis.

1. Certa res est ex parte illius qui matrimonium non
 contraxit sponsalia dissoluta esse, quia contrahens
 matrimonium sponsalibus renunciauit, & iustissimam alteri
 parti causam restituendi praestitit. Quod verum est, tamen si
 inualide matrimonium contraxisset, vt bene aduertit Sanchez
 lib. 1. dist. 48. num. 1. Gutier. cap. 27. num. 2. Coninch. dist. 23.
 dub. 4. comel. 1. num. 28.

2. At ex parte illius qui matrimonium contraxit durante
 matrimonio sponsalium obligatio etiam iurata soluta est,
 vel saltem suspensa *cap. sic. cap. si inter virum, & alij, de*

*sponsalib. cap. 1. de sponsa duorum. cap. fin. 27. quest. 2. lege re-
 gular. 8. tit. 1. part. 4. Quippe nequit eo matrimonio durante
 sponsalium obligationem exequi, si autem matrimonium
 inratum esset a priori sponsalium obligatione non esset sol-
 lutus, quia non praestat impedimentum quod de iure non
 fortitur effectum. Regula non praestat, de Regul. iuris in 6. & tra-
 dit Nauar. cap. 22. num. 25. & pluribus relatis Sanchez. & Gu-
 tierri. loc. cit.*

3. Difficultas igitur est, an contrahens cum secunda ma-
 trimonio dissoluto morte, vel professione secunda, teneatur
 cum prima contrahere ipsa volente? Negant Palud. in *4. d.*
28. q. 1. art. 1. concisus. 4. num. 8. Azebedo l. 1. num. 13. tit. 1. lib. 5.
nous collect. Rodrig. 1. sum. cap. 2. 5. num. 8. Henrici. lib. 11.
cap. 14. num. 2. Sanchez. plures referens lib. 1. de sponsalib. dist.
48. num. 3. Gutier. cap. 27. de matr. num. 3. Paul. Laym. lib.
*5 sum. tract. 10. p. 1. cap. 2. in fine. Mouentur primo, quia obli-
 gatio semel extincta non reuiuiscit. leg. qui res. §. aream, de so-
 lutionib. cap. quare de consecrat. dist. 4. At obligatio sponsa-
 lium matrimonio cum alia contracto extinguitur, vt colligi-
 tur *cap. sic. cap. si inter.* & alijs supra relatis: ergo Secundo
 obligatio fortior superueniens extinguit obligationem prio-
 rem eiusdem rationis, vt probat textus in *cap. qui post 5. de
 Regular. in 6.* vbi votum profertur in strictiori religione ex-
 tinguitur professione in laxiori.*

4. Sed verius existimo dissoluto matrimonio cum se-
 cunda obligatum esse cum priori contrahere, si ipsa velit,
 quae fuit sententia Adriani in *4. quest. 2. de matr. ad 2. in fine.*
 Petr. de Ledelin. *quest. 43. art. 6. dub. 2. ad 2. Coninch. dist. 23.*
dub. 4. concisus. 3. num. 32. Vega l. 6. sum. casu. 125. Bashi. Ponce
*lib. 1. cap. 13. num. 4. Moueatur, matrimonium superueniens
 est eo durante sponsalium executionem impedit, at illorum
 obligationem non extinguit nec iure positiuo, nec naturali.
 Non iure positiuo; siquidem praedicti textus solum decidit
 contrahentem matrimonium cum aliqua debere cum illa
 manere, an vero soluat a priori obligatione ita vt soluto
 matrimonio morte, vel professione secunda non teneatur cum
 priori contrahere, nihil decidunt. Ergo ex iure positiuo colligi
 non potest obligationis priorum sponsalium extinctio.
 Minus autem colligi potest ex iure naturali; siquidem spon-
 salium obligatio optime persistere potest matrimonio cum
 alia contracto, non quidem vt eo tempore executioni man-
 detur sed vt mandetur executioni eo matrimonio dissoluto,
 ac proinde durante matrimonio suspenditur sponsalium
 obligatio, at matrimonio dissoluto reuiuiscit. Quod quidem
 conuenientissimum est, ne matrimonium malitiose
 contrahens commodum absque necessitate ex sua iniustitia
 reportet, & pars relicta damnus, & iuris sibi debiti priuatio-
 nem. Secundo religionem vouens si matrimonium contra-
 hat, obligatus est eo dissoluto religionem intrare, si aptus
 inueniatur, quia obligatio voti religionis esto fuit suspen-
 sa tempore matrimonij, non tamen fuit extincta, quia id
 necessarium non erat. At similiter necessarium non est spon-
 salium obligationem extingui ob matrimonium cum alia
 contractum, ergo. Quod si dicas, obligationem voti reli-
 gionis non extingui matrimonio, quia est diuersae rationis,
 extingui vero obligationem sponsalium, quia est eiusdem
 rationis cum matrimonio, obstat; quia esse eiusdem, vel di-
 uersae rationis parum refert, quandoquidem personae diuersae
 sunt, & secunda obligatio non cedat in prioris creditoris
 commodum, sed potius in illius damnus. Quod hoc exem-
 plo illustratur, si enim Petro equum promittas, vel vendas,
 qua promissione, vel venditione non obstante Francisco
 equum venderes, & traderes, Francisci equus est, vt deci-
 ditur *leg. quoties 15. Cod. de rei vindicac.* At si Franciscus tibi
 equum reddiderit; cui dubium erit te obligatum esse Petro
 equum traderes, & priorem promissionem, & venditionem exe-
 qui, siquidem id facere potes?*

5. Ex his solum est primum oppositae sententiae fun-
 damentum. Ad secundum ex *cap. 5. de Regularib. in 6.* dico
 primo id prouenire ex iuris positiuo dispositione, vt pax mo-
 nasterio, & profitentium seruetur, quod ius in praesenti non
 adest. Secundo, quia ibi est idem creditor scilicet Deus, cui
 res praestantior conceditur professione in religione laxiori,
 quam quod concessum erat voto strictioris assumenda. At
 hic sunt creditores diuersi, & vnus commodum in alterius
 damnus cedit. Tertio professio est vinculum per se perpetuum,
 quod sola proficentis morte extingui potest: at mat-
 rimonium solui potest morte, vel professione alterius contra-
 hentis, quo soluto aptus est priorem sponsalium obligatio-
 nem implere.

PUNCTVM XXII.

Qualiter secundis sponsalibus priora soluantur?

1. Contrahens secunda sponsalia absque iuramento, vel cap. 1a non est solutus a priorum obligatione.